

Program edukacji ekologicznej

„Słupia naszą rzeką”.

Współfinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

1. Tytuł zadania: „Głaźna/Skotawa/Kwacza – SŁUPIA NASZĄ RZEKĄ”

2. Streszczenie projektu:

I. Zawody inauguracyjne oraz konferencja przybliżająca ideę realizacji projektu.

II. Przeszkolenie nauczycieli.

W ramach tych działań planuje się przeszkolić nauczycieli z pakietu edukacyjnego „Słupia” pn. „Ochrona naturalnego tarła łososia atlantyckiego i troci wędrowniej w dorzeczu Słupi”, udostępnionego przez Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”, poświęconego najważniejszym walorom przyrodniczym rzek i dolin.

III. Zajęcia edukacyjne w szkole – podstawowe pojęcia i wiedza dot. środowiska, charakterystyki i życia ryb szlachetnych.

Każda klasa w szkole w ramach zajęć edukacyjnych otrzyma wiedzę teoretyczną z:

- *Film „Rzeka powrotów” reż. S. Swerpla,*
- *Słupia naszą rzeką*
- *Aby wody były czyste;*
- *Fauna Słupi;*
- *Flora Słupi;*
- *Słupia – ryby;*
- *Główne zagrożenia dla ryb wędrownych.*

*W realizacji tego bloku programu ważne jest uwrażliwienie dzieci i młodzieży na krzywdzącą działalność człowieka: **zabijanie ryb podczas tarła** oraz **budowę przegród na rzekach.***

IV. Zajęcia praktyczne.

W ramach tych działań odbędą się warsztaty wyjazdowe mające na celu:

- *obserwacja tarła troci i łososia w środowisku naturalnym;*
- *obserwacja sztucznego tarła na Wyspie Słupskiej, poznanie zasad działania przepławki dla ryb, monitoringu wędrówki, szkodliwości jazów i budowli hydrotechnicznych;*
- *obserwacja inkubacji ikry troci i łososia w Ośrodku Zarybieniowym;*

- udział w zarybieniach wylęgiem troci i lososia;
- badanie fauny i flory rzeki, ocena środowiska / jakość/, organizmy wodne, klucz, rysunki organizmów : np. kielż, ośliczka, jętka, widelnica, ochotka, rośliny wodne;

V. Słupska Olimpiada Młodzieży /trójbój: konkurs wiedzy ekologicznej, rzut wędką do celu oraz zawody wędkarskie /.

VI. Konferencja podsumowująca realizację programu edukacji ekologicznej, wystawy różnych prac, prezentacja projektów, wręczenie dyplomów, wyróżnień i nagród;

3. Zasięg administracyjny projektu (powiaty/gminy):

POWIAT SŁUPSK - Gmina Dębica Kaszubska, Gmina Kobylnica, Gmina Słupsk, Miasto Słupsk

4. Opis problemu/potrzeby/zagrożenia, którego rozwiązanie ma wspomóc realizacja projektu:

Program jest odpowiedzią na potrzebę kształcenia społeczeństwa o skutkach bezmyślnego stosunku człowieka do naturalnego środowiska przyrodniczego.

Jest kierowany do uczniów szkół Gminy Dębicy Kaszubskiej, Kobylnicy, Słupska i Miasta Słupsk. Poprzez edukację ekologiczną poznają oni prawa funkcjonujące w środowisku przyrodniczym, ich piękno oraz wpływ na życie człowieka. Uświadomi im, że człowiek poprzez działalność doprowadza do niszczenia środowiska przyrodniczego; że przyroda bez człowieka może żyć, ale człowiek bez przyrody zginie.

Kłusownictwo stało się zagrożeniem dla zachowania gatunku ryb wędrownych. Bierna obserwacja, to przyzwolenie na bezprawne niszczenie przyrody.

Troć oraz losoś są w Słupi najcenniejszymi przyrodniczo gatunkami ichtiofauny. Występujące od wieków naturalne populacje tych ryb podlegały odłowom gospodarczym, a rybactwo lososiowe i trociowe było istotnym czynnikiem kształtującym dochody nadrzecznych miast i wsi. Niestety na skutek zabudowy hydrotechnicznej, regulacji rzek, wycinaniu nadbrzeżnych drzew, lokalizacji hodowli ryb lososiowatych oraz innych zagrożeń wiele z nich uległo zagładzie lub poważnemu ograniczeniu liczebności. Ryby wędrowne docierają do zapory w Krzyni, która zamyka dalszą wędrówkę. Rzeka Skotawa dostępna jest do elektrowni w Skarszewie Dolnym - ten odcinek rzeki jest jednym z największych tarlisk troci.

Oba te gatunki są dzisiaj zależne od czynnych działań ochronnych, do których zaliczyć można m.in.: sztuczny wychów, zarybienia, ochronę wód przez zanieczyszczeniami oraz kłusownictwem. W Słupi ochrona przed kłusownictwem powinna stać się absolutnym priorytetem. Ryby są przedmiotem masowej eksploatacji w celach konsumpcyjnych. Presja kłusownicza jest podstawowym zagrożeniem, głównie dla populacji lososi, troci, pstrągów potokowych i lipieni. Szczególnej ochronie powinny podlegać także ich tarliska. Proceder kłusowniczy jest w dalszym ciągu jednym z głównych czynników limitującym ilość ryb w rzekach. Wydeptane brzegi, ślady krwi i palonych ognisk świadczą o obecności kłusowników w rejonie tarlisk.

Świadomość w społeczności lokalnej, a szczególnie wśród dzieci i młodzieży, może mieć wpływ na minimalizację istniejących zagrożeń dla cennych ryb wędrownych.

*Rozwój gospodarczy z uwzględnieniem nowoczesnych technologii oraz każda działalność człowieka musi uwzględniać myśl przewodnią: **mamy rozwijać kraj tak, by***

przyszłym pokoleniom pozostawić środowisko przyrodnicze w stanie nie gorszym niż dzisiejsze.

Musimy zmienić kryteria oceny postępu i dobrobytu, kładąc większy nacisk na duchowe potrzeby człowieka. Podnoszenie stanu świadomości ekologicznej staje się potrzebą i równocześnie warunkiem zapewniającym naszemu krajowi właściwe miejsce w zjednoczonej Europie. Edukacja środowiskowa, kształtując całościowy obraz relacji pomiędzy człowiekiem, społeczeństwem i przyrodą, musi szybko i kompleksowo wkroczyć w sfery kształcenia, doskonalenia i weryfikacji kadry zarządzającej środowiskiem. Ukazując zależność człowieka od przyrody, uczy odpowiedzialności za zmiany dokonywane w środowisku naturalnym. Stąd należy ją traktować nie tylko jako nieodłączny element całego procesu edukacyjnego. Jest ona również składnikiem polityki informacyjnej, strategii gospodarczej oraz ochrony zdrowia ludności. Edukacja ekologiczna staje się ważnym elementem edukacji obywatelskiej zmierzającej do rozwijania społeczeństwa rozumnego i akceptującego zasady zrównoważonego rozwoju, umiejącego oceniać stan bezpieczeństwa ekologicznego oraz uczestniczącego w procesach decyzyjnych.

Potrzeba realizacji projektu wynika także z:

- budzenia poczucia tolerancji wobec wszystkiego co żyje,*
- kształtowania kultury osobistej,*
- zapoznania z szeroką wiedzą z zakresu: przepisów prawa dotyczącego wędkarstwa i ochrony środowiska, życia ryb, ekologii, etyki,*
- kształtowania postaw i zachowań w obcowaniu z przyrodą,*
- kształtowania życzliwości i koleżeństwa oraz tolerancji,*
- rozwijania poczucia odpowiedzialności za stan naturalnego środowiska,*
- kształtowania świadomości zasady nienaruszalności praw przyrody i racjonalnego korzystania z jej zasobów,*
- zapoznania z racjonalną gospodarką rybacko-wędkarską,*
- skuteczną ochroną wód,*
- zwalczania kłusownictwa,*
- organizowania zawodów wędkarskich respektujących przepisy o ochronie zwierząt oraz ograniczenie stosowania zanęt,*
- dbania o bezpieczeństwo młodzieży w czasie organizowania zajęć praktycznych nad wodą,*
- zaszczepiania bakcyli wędkarstwa jako kulturalnej formy spędzania czasu wolnego,*
- dbania o zdrowie i ogólny rozwój dziecka,*
- zapoznania z pracownikami Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, działaczami i zawodnikami wędkarskimi, przedstawicielami miejscowych urzędów i innymi ciekawymi ludźmi;*

5. Cele realizacji projektu:

5.1 Cel główny:

Uzmysłowienie uczestnikom projektu, że troska o przyrodę i środowisko jest troską o nas samych i nasze życie.

5.2 Cele szczegółowe:

- kształtowanie postawy człowieka odpowiedzialnego za środowisko, w którym żyje;

- podejmowanie przez uczniów różnorodnych działań proekologicznych;
- kształtowanie świadomości wpływu własnego działania na środowisko naturalne;
- propagowanie wartości ekologicznych;
- uzyskanie wiadomości dotyczących ekologii i ochrony środowiska;
- wpuszczenie do rzeki „swoich” ryb, troska i opieka o ich dalszy byt.

6. Adresaci projektu (grupy docelowe bezpośrednie i pośrednie):

*Nauczyciele i młodzież szkół podstawowych i gimnazjalnych, gmin objętych zasięgiem realizacji. W realizacji będą uczestniczyć **33 szkoły**, do których uczęszcza ponad **10.000 uczniów** - w tym do szkół podstawowych – 6.654 oraz gimnazjalnych – 3.350.*

Liczba adresatów pośrednich jest trudna do wyliczenia, bowiem w ramach realizacji projektu zaplanowano promocje w mediach. Patronat medialny obejmą Wiadomości Wędkarskie miesięcznik o zasięgu krajowym oraz media regionalne tj.: tv lokalna, prasa lokalna i branżowa, strony internetowe i inne. Jesteśmy przekonani, że uczniowie będą się dzielić wiedzą ze swoimi rówieśnikami, zwracać uwagę na niewłaściwe zachowanie również osobom dorosłym. Ich proekologiczne zachowanie będzie naśladować rodzeństwo, krewni, przyjaciele i znajomi. Będą także sami inspirować kreatywne działania w zakresie ochrony środowiska.

6.1. Liczba odbiorców bezpośrednich:

- a. W części teoretycznej, projekcja filmu oraz zajęcia dydaktyczne w oparciu o 7 prezentacji multimedialnych weźmie udział 10. 000 uczniów, 300 nauczycieli oraz 15 doradców metodycznych.*
- b. W części warsztatowej uczestniczyć będzie grupa 30 osób oraz po dwóch nauczycieli z 33 szkół.*

6.2. Liczba odbiorców pośrednich:

Rodzice, dzieci, ich rodzeństwo, krewni, społeczność lokalna oraz słuchacze i czytelnicy publikatorów medialnych, internauci.

7. Metody realizacji zadania:

Stwarzając warunki do aktywności dziecka w procesie poznawania środowiska, nauczyciel dobiera odpowiednie metody nauczania. Dla prawidłowej i efektywnej realizacji przedstawionego programu jest szczególnie ważne szerokie stosowanie metod aktywizujących przy jednoczesnym ograniczaniu do minimum metod podających. Proponujemy wykorzystywanie w pracy z uczniami następujących metod:

- spacer, zajęcia terenowe, wycieczki;
- obserwacje kierowane i spontaniczne;
- doświadczenia i eksperymenty;
- wystawy;
- dramy, inscenizacje;

- metody twórczego rozwiązywania problemów np. mapy mentalne;
- burze mózgów, giełdy pomysłów;
- zabawy i gry dydaktyczne;
- metody audiowizualne;
- wywiady, ankiety;
- spotkania, pogadanki, dyskusje, prelekcje;
- zabawy ruchowe;
- sztuki teatralne.

Zakres wykorzystania proponowanych metod w poszczególnych klasach będzie różny, uwarunkowany możliwościami uczniów, tematyką oraz założonymi do osiągnięcia celami.

Metody stosowane w pracy z uczniem powinny rozwijać jego samodzielność w rozwiązywaniu problemów, uczyć współdziałania w grupie, rozwijać kreatywność, systematyczność, wzmacniać wiarę we własne siły.

Sprawna i efektywna realizacja programu wymaga od nauczyciela także stosowania odpowiednich, urozmaiconych form pracy, tj. jednolitych (indywidualnej, grupowej, zbiorowej) oraz zróżnicowanych, uwzględniających różnice indywidualne między uczniami.

Szczególnie korzystna i zalecana jest praca grupowa, która uczy dzieci współpracy, odpowiedzialności za siebie, kolegów i powierzone zadania, a także komunikacji między członkami grupy. Dzieci mają wtedy okazję do uczenia się od siebie, a uczeń słabszy zyskuje poczucie bezpieczeństwa i radość z odniesionego sukcesu.

8. Data rozpoczęcia i zakończenia realizacji zadania (czas realizacji zadania nie może być dłuższy niż 1 rok):

- Rozpoczęcie /od podpisania umowy z WFOŚiGW/ 2012 r.
- Zakończenie MAJ 2013 r.

9. Etapy realizacji projektu (harmonogram realizacji zadań):

FAZA WSTĘPNA

1. *Napisanie programu edukacji ekologicznej „Głaźna/Kwacza/Skotawa Słupia naszą rzeką”;*
2. *Opracowanie prezentacji multimedialnych tematycznie związanych z programem;*
3. *Przedstawienie projektu programu i prezentacji Wójtom Gmin: Dębica Kaszubska, Kobylnica, Słupsk oraz Prezydentowi Miasta Słupsk;*
4. *Przedstawienie programu i prezentacji dyrektorom szkół z w/w samorządów;*
5. *Spotkanie z Członkiem Zarządu Pomorskiego Urzędu Marszałkowskiego oraz Starostą Słupskim – przedstawienie programu;*

6. *Podjęcie przez Prezydium Zarządu Okręgu PZW w Słupsku Uchwały o realizacji programu;*
7. *Opracowanie szczegółowego harmonogramu realizacji zadań programu;*
8. *Rozesłanie do szkół programu oraz deklaracji uczestnictwa w programie;*
9. *Dokonanie kalkulacji finansowej obejmującej realizację programu;*
10. *Wystąpienie z wnioskiem o dofinansowanie w/w programu przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.*

FAZA ZASADNICZA

1. *Spotkanie szkolnych koordynatorów z doradcami i metodykami w Miejskim Ośrodku Doradztwa Metodycznego, omówienie metod, wyjazd i poznanie miejsc związanych z realizacją programu.*
2. *Uroczysta inauguracja programu „Słupia naszą rzeką”.*
3. *Prezentacja filmu „Rzeka powrotów” z udziałem bohatera filmu oraz materiałów multimedialnych we wszystkich szkołach.*
4. *Obserwacja tarła naturalnego troci i lososi na tarliskach Słupi i jej dopływów.*
5. *Obserwacja pobierania ikry i mleczu od troci i lososi, zapłodnienie ikry. Opisanie pojemników z zapłodnioną ikłą, nazwą szkoły, która uczestniczyła podczas tarła tej partii ryb oraz umieszczenie pojemnika w Ośrodku Zarybieniowym Damnica.*
6. *Poznanie technologii sztucznej inkubacji i rozmnażania ryb lososiowatych. Obserwacja „swoich” pojemników z ikłą w wylęgarni w Damnicy.*
7. *Dokonanie zarybień „swoim” wylęgiem dopływów Słupi, wycieczki nad rzekę celem obserwacji i ochrony „swoich” ryb oraz badanie jakości wody, poznanie fauny i flory.*
8. *Słupska Olimpiada Młodzieży - konkurs wiedzy ekologicznej, rzut wędką do celu, wspólne wędkowanie.*
9. *Uroczyste podsumowanie realizacji programu edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży „Słupia naszą rzeką”, wystawa prac plastycznych i fotograficznych.*

FAZA KOŃCOWA

1. *Ewaluacja realizacji programu.*
2. *Sprawozdanie z realizacji programu.*
3. *Rozliczenie finansowe.*
10. *Wskaźniki realizacji zadania:*

- *Udział w projekcie weźmie:*

1. *Ponad 10.000 uczniów – część szkoleniowa.*
2. *Ponad 1000 uczniów – część warsztatowa.*
3. *Okolo 300 nauczycieli z 33 szkół.*
3. *Okolo 50 wolontariuszy – inspektorów i instruktorów wędkarskiego szkolenia młodzieży, członkowie PZW, Społeczni Strażnicy Rybacy, pracownicy Parku Krajobrazowego „Doliny Słupi”;*

- *Ilość zajęć:*

1. *8 godz. dydaktycznych zajęć teoretycznych x 3 do 5 grup x 33 szkoły = 1.056 spotkań merytorycznych,*
2. *5 warsztatów x 2 godz. zajęć praktycznych(w terenie) dla 30 osobowych grup x 33 szkoły = 165 spotkań warsztatowych,*
3. *8 godz. szkoleń dla nauczycieli x 2 nauczycieli z każdej szkoły x 33 szkoły = 66 nauczycieli + 15 doradców metodycznych z wyjazdem w teren, poznanie miejsc, w których będą odbywały się warsztaty,*
4. *Dwie konferencje – rozpoczynająca i kończąca realizację projektu,/*
5. *35 wystaw prac plastycznych, fotograficznych, itd.,*
6. *Zawody wędkarskie, „O złoty haczyk Marszałka” oraz Słupska Olimpiada Młodzieży,*
7. *Opracowanych prezentacji multimedialnych związanych z zapoznaniem środowiska rzeki, zagrożeniami, fauną i florą, charakterystyką troci i lososia, przegrodami i budowlami na rzece,*
8. *W realizację programu zaangażowane są 4 samorzady, Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”, Starostwo Powiatowe, Pomorski Urząd Marszałkowski, redakcja Wiadomości Wędkarskie, Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego,*
9. *330 000 sztuk wpuszczonego wylęgu troci i lososia w dopływy rzeki Słupi,*
10. *400 000 ziarenek ikry pobranych od troci i lososia,*
11. *400 000 sztucznych zapłodnień – inkubacji,*
12. *23 prezentacji multimedialnych uzupełniających i poszerzających wiedzę o środowisku i przyrodzie dla uczniów i nauczycieli,*

- *materiały szkoleniowe dla nauczycieli,*

a. *prezentacje multimedialne związane z rzeką:*

1. *Metody nauczania.*
2. *Głaźna/Kwacza/Skotawa – Słupia naszą rzeką.*
3. *Aby wody były czyste.*
4. *Główne zagrożenia ryb wędrownych.*
5. *Fauna Słupi.*
6. *Flora Słupi.*

7. *Troć i losoś.*

8. *Ryby Stupi.*

b. prezentacje multimedialne poszerzające wiedzę o środowisku:

1. *Środowisko wodne i jego mieszkańcy.*
2. *Woda środowiskiem życiowych procesów.*
3. *Użytkowanie i zagrożenia wód słodkich.*
4. *Ochrona środowiska.*
5. *Lasy Nadleśnictwa Leśny Dwór.*
6. *Pierścienice.*
7. *Paprotniki.*
8. *Mięczaki.*
9. *Zagrożenie gleb.*
10. *Zanieczyszczenia atmosfery.*
11. *Myślistwo i rybołówstwo.*
12. *Ochrona przyrody i krajobrazu w Polsce.*
13. *Podstawowe typy komórek.*
14. *Rola wód w kształtowaniu krajobrazu.*
15. *Wody powierzchniowe w Polsce.*

c. poczęstunek związany z organizacją zajęć warsztatowych oraz konferencjami:

1. *Napoje i ciastka podczas konferencji.*
2. *Kielbaski z grilla, bułeczka, napoje na warsztatach podczas zarybienia.*

11. Niemierzalne efekty ekologiczne projektu:

1. *Wzrost świadomości.*
2. *Proekologiczne zachowania.*
3. *Bezpieczne zachowania nad wodą.*
4. *Stosunek do środowiska.*
5. *Dbalność o środowisko.*
6. *Poznanie piękna i bogactwa przyrodniczego własnej gminy.*
7. *Szacunek dla ryb i środowiska wodnego.*
8. *Poznanie podstawowych pojęć ekologicznych i swobodne się nimi posługiwanie.*
9. *Wskazywanie elementów środowiska w szkole, w domu i w otoczeniu.*
10. *Wprowadzanie doświadczeń i obserwacji w otaczające go środowisko naturalne, wskazywanie problemów, interpretowanie wyników i wyciąganie wniosków.*
11. *Poznanie możliwości dotarcia do różnych źródeł wiedzy.*
12. *Poznawanie sposobów ochrony środowiska przed zanieczyszczeniami.*

13. *Prowadzenie prac hodowlanych i samodzielne ich pielęgnowanie.*
14. *Aktywna i systematyczna opieka nad ptakami i zwierzętami.*
15. *Umiejętność przedstawiania wyników obserwacji w formie opisu, regulaminu, rysunków, wpisów do kroniki, prac plastycznych itp.*
16. *Dostrzeganie piękna otaczającej przyrody, umiejętność słuchania i obserwowania.*
17. *Zapoznanie się z nazwami roślin i zwierząt chronionych.*
18. *Rozumienie konieczności tworzenia parków krajobrazowych i parków narodowych.*
19. *Zapoznanie się z ekologicznymi sposobami walki ze szkodnikami i chwastami.*
20. *Zrozumienie, które czynniki i formy działalności człowieka mają wpływ na niszczenie wody, gleby i powietrza.*
21. *Zapoznanie się z potrzebą segregacji śmieci.*
22. *Zrozumienie potrzeby oszczędzania wody.*
23. *Poznanie przyczyn zanieczyszczenia wody.*
24. *Umiejętność właściwego zachowania się na terenach zielonych.*
25. *Potrzeba nakłaniania innych do segregowania śmieci i zbierania surowców wtórnych.*
26. *Zdobycie podstawowej wiedzy o różnorodności fauny i flory wodnej.*
27. *Propagowanie zdrowego trybu życia.*
28. *Ukształtowanie potrzeby przekonywania innych o odpowiedzialnym korzystaniu z zasobów przyrody.*
29. *Nabycie wiedzy o potrzebie racjonalnego, rozumnego i ekonomicznego wykorzystania zasobów leśnych.*
30. *Umiejętność oceny strat w ekosystemie leśnym spowodowane pożarami.*
31. *Zdobycie wiedzy o przyczynach powstawania zanieczyszczeń powietrza.*
32. *Podejmowanie prób poszukiwania racjonalnych rozwiązań ekologicznych.*
33. *Krzewienie kultury ekologicznej w rodzinie, szkole i otoczeniu.*

12. Przeszkody na jakie można natrafić podczas realizacji projektu (np. opóźnienia w realizacji poszczególnych etapów projektu, trudności w osiągnięciu zamierzonych wskaźników):

Zagrożenia przy realizacji projektu mogą wynikać z uwarunkowań czynników atmosferycznych. Pobór ikry oraz tarło troci musi odbywać się w odpowiedniej temperaturze wody. Jest to czynnik, na który nie mamy wpływu. Dodatkową przeszkodą może być złowienie tarlaków łososi w niewystarczającej ilości. Nie przewiduje się innych trudności.

13. Sposoby monitorowania przebiegu zadań i oceny założonych efektów i wskaźników:

Koordynator projektu będzie czuwał nad prawidłową realizacją zadań, procesem dydaktycznym, harmonogramem, dokumentacją projektową, analizowaniem dzienników zajęć, ewaluacją, sprawozdaniem merytorycznym.

Natomiast koordynator merytoryczny będzie nadzorował realizację warsztatów terenowych, etapy realizacji programu zajęć oraz zdobytą wiedzę poprzez wyniki na słupskiej olimpiadzie młodzieży.

Koordinator ds. logistycznych będzie czuwał od strony organizacyjnej, nad transportem, poczęstunkiem dla uczestników warsztatów. Zorganizowaniem konferencji inauguracyjnej i podsumowującej, zawodami wędkarskimi, fakturami, zakupami.

14. Planowana promocja zadania:

Patronat medialny nad programem objęła redakcja Wiadomości Wędkarskich, miesięcznik o zasięgu ogólnokrajowym. Program zostanie przedstawiony mediom lokalnym. Media lokalne będą systematycznie informowane o odbywających się szkoleniach, konferencjach i warsztatach. Dla uczestników warsztatów zostanie wydany znaczek okolicznościowy. Informacje w trakcie realizacji programu będą zamieszczane na stronach internetowych portalu korporacyjnego ZG PZW w Warszawie, Zarządu Okręgu PZW w Słupsku, Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, stronach samorządowych, na stronach 33 szkół uczestniczących w programie oraz na stronie www.pzwsłupsk.pl i www.teorud.com

15. Partnerzy przy realizacji projektu:

Partnerem może być inna organizacja, instytucja, jednostka samorządu, firma, a także osoba fizyczna. Należy dołączyć umowę partnerską, porozumienie lub list intencyjny.

L.p.	Partner	Rola partnera w projekcie
1.	Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” w Słupsku	Wsparcie merytoryczne - list intencyjny
2.	Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego w Słupsku	Wsparcie metodyczne – list intencyjny
3.	Wiadomości Wędkarskie	Patronat medialny – list intencyjny
4.	Pomorski Urząd Marszałkowski	Wsparcie organizacyjne – list intencyjny
5.	Prezydent Miasta Słupsk	Wsparcie organizacyjne – list intencyjny
6.	Dyrektor II Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Adama Mickiewicza	Wsparcie organizacyjne

16. Dodatkowe informacje o projekcie:

Zespół Parków Krajobrazowych oraz Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” w Słupsku, który będzie wsparciem merytorycznym. W oparciu o pakiet edukacyjny wydany przez park przy wsparciu WFOŚ i GW, zostały opracowane prezentacje multimedialne. Prezentacje będą wykorzystane w celu zapoznania dzieci i młodzieży ze środowiskowymi i przyrodniczymi warunkami rzeki Słupi oraz jej otoczenia. Podczas prowadzonych warsztatów pracownicy parku, koordynator merytoryczny udzielą wyjaśnień, zademonstrują i poinstruuują uczestników

jak postępować z żywymi organizmami, pokażą rośliny wodne, zwrócą uwagę na warunki jakie muszą panować w rzece i jej otoczeniu, by życie mogło się rozwijać i trwać. W czasie prezentacji filmy „Rzeka powrotów” młodzież spotka się z głównym bohaterem – Arturem Wysockim. Będzie możliwość nawiązania dialogu, wymiany myśli, dyskusji oraz przekazania emocjonalnego stosunku do ryb łososiowatych. Przedstawienia wyjątkowego bogactwa przyrodniczego regionu oraz ukazania sensu jego ochrony. Szczególnie ważne będą informacje ichtiologa o warunkach na różnym etapie życiowym ryb. Dokonanie wypuszczenia wylęgu troci, którą dzieci poznały podczas pobierania ikry, jej inkubacji, wywoła stan emocjonalny i troskę o dalsze jej losy. Zbuduje to negatywny stosunek do kłusownictwa. Obecność członków Społecznej Straży Rybackiej uświadomi dzieciom, że są ludzie, którzy troszczą się o byt ryb, że ryby w rzece są zagrożone, a zagrożenie stwarzają kłusownicy. Strażnicy zademonstrują narzędzia kłusownicze. Miejski Ośrodek Doradztwa Metodycznego w Słupsku zagwarantuje udział w programie doradców i metodyków z zakresu programu wiedzy na poszczególnych etapach edukacyjnych, metod i form pracy merytorycznie związanych z takimi przedmiotami, jak: przyroda, biologia, geografia. Szkolenie dla koordynatorów szkolnych odbędzie się w bazie ośrodka przy wykorzystaniu sprzętu i materiałów niezbędnych dla osiągnięcia celów dydaktycznych programu. Rekonesans w terenie pozwoli na zaplanowanie przeprowadzenia warsztatów. Na spotkanie z dziećmi zostanie zaproszony Przewodniczący Komisji Zarybień Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi prof. Ryszard Bartel. Profesor Ryszard Bartel w latach dziewięćdziesiątych rozpoczął program restytucji łososia w rzece Słupi. Akceptacja realizacji programu przez Wójtów i Prezydenta wpłynie na rytmiczność, sumienność i pełną realizację programu edukacyjnego. Zbuduje w dzieciach wiarę o troskę władz samorządowych w ochronie i rozwoju regionu. Spotkania szkoleniowe i warsztaty uświadomią dzieciom i młodzieży, że dzisiaj staramy się tak postępować, by przekazać im w posiadanie przyrodę w nie pogorszonym stanie. Zarząd Okręgu PZW w Słupsku w razie potrzeby będzie mógł zwrócić się z prośbą o pomoc do Akademii Pomorskiej, Instytutu Rybactwa Śródlądowego, Państwowej Straży Rybackiej oraz innych instytucji, z którymi na co dzień współpracuje, o wsparcie i pomoc merytoryczną.

Podczas konferencji inaugurującej realizację programu zostanie powołany **Komitet Honorowy**, w skład którego wejdą:

1. Członek Zarządu Pomorskiego Urzędu Marszałkowskiego p. Czesław Elzanowski – Przewodniczący Komitetu.
2. Prezydent Miasta Słupska p. Maciej Kobyliński.
3. Starosta Słupski p. Sławomir Ziemianowicz.
4. Wójt Gminy Dębica Kaszubska p. Eugeniusz Dańczak.
5. Wójt Gminy Kobylnica p. Leszek Kuliński.
6. Wójt Gminy Słupsk p. Mariusz Chmiel.
7. Kierownik Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” p. Marcin Miller.
8. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Słupsku p. Jan Wild.
9. Dyrektor II Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Adama Mickiewicza w Słupsku p. Mariusz Domański.

16.1 Czy podobny projekt był już realizowany na terenie województwa pomorskiego?

Projekt edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży „Słupia naszą rzeką” nie był jeszcze nigdy realizowany na terenie województwa pomorskiego. Jest programem innowacyjnym.

16.2 Czy zadanie jest elementem większego projektu?

Projekt edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży „Słupia naszą rzeką” nie jest elementem większego projektu.

16.3 Czy zakłada się kontynuację projektu po zakończeniu realizacji zadania?

W roku szkolnym 2013/2014 przewidujemy kontynuację projektu poszerzoną o Gminę Ustka oraz Miasto Ustka. :

17. Wkład nie pieniężny w realizację zadania:

Pomoc merytoryczną i techniczną w trakcie trwania programu będzie świadczyła grupa około 50 wolontariuszy, głównie członkowie Polskiego Związku Wędkarskiego z kół mających swoje siedziby na terenie miasta Słupska oraz gmin uczestniczących w realizacji programu. Wolontariusze przeprowadzą pod kątem organizacyjnym i sędziowskim zawody wędkarskie, Słupską Olimpiadę Młodzieży, przygotują i zabezpieczą miejsca warsztatowe. W trakcie warsztatów będą czuwali nad bezpieczeństwem dzieci i młodzieży. Będą wspomagali podczas badania wody, wyszukiwania i rozpoznawania fauny i flory rzeki. Przygotują poczęstunek oraz ugoszczą nim uczestników programu.

Dla celów realizacji programu edukacyjnego pomieszczenia administracyjne oraz sprzęt, wyposażenie i środki transportu okręgu będą wykorzystywane nieodpłatnie. Nie przewiduje się kosztów Punktu Odłowu Troci. Utrzymanie punktu kosztuje okręg w ciągu trzech miesięcy /październik – grudzień/ około 20 000 złotych. Przewidziano w kosztach jedynie koszty związane z usypianiem ryb /propiscyn/ do pobrania ikry, następnie wybudzenia i wypuszczenia ryb do rzeki. Tarło przeżyciowe. Zakłada się, że przy tak dużej ilości uczestników, obserwatorów tarła, należy zatrudnić dodatkowe osoby, tak by tarło odbywało się na dwóch lub trzech stanowiskach jednocześnie. W trakcie tarła trzeba będzie opisywać pojemniki z ikrą, tak by wylęg był „własnością” tej szkoły, która w tym czasie uczestniczyła w tarle. Przewidziano w kosztach programu energię elektryczną oraz tlen do uzdatniania wody podczas inkubacji ikry. Wynika to z pobrania większej ilości ikry i kosztami jej inkubowania. Całkowity koszt utrzymania wylęgarni to ponad 60 000 złotych, głównie energia elektryczna, tlen i pracownicy.

18. Wykaz najważniejszych zadań z zakresu edukacji ekologicznej zrealizowanych w ciągu ostatnich 3 lat:

- *Zajęcia edukacyjne prowadzone w warsztatach terapii zajęciowej w Słupsk,*
- *Szkołki wędkarskie dla dzieci i młodzieży „PZW w szkole” – etyka, ekologia, wędkarstwo – innowacja programowa autorstwa Teodora Rudnika,*
- *Kurs dla inspektorów i instruktorów szkolenia młodzieży*

- *Dwutygodniowy obóz wędkarski nad jeziorem Oblężę dla 45 uczestników,*
- *Zawody wędkarskie organizowane corocznie we wrześniu i maju, oraz spotkania z wędką nad wodą z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka dla ponad 2.000 dzieci i młodzieży.*

Prezes Zarządu Okręgu PZW

Doradca Metodyczny MODM

(-) Teodor Rudnik

Słupsk 2012. 09.13